

หลักสูตร การทำผ้ามัดย้อมจากสีธรรมชาติ (จำนวน 10 ชั่วโมง)

ศูนย์ส่งเสริมการเรียนรู้อำเภอราชสาส์น

กลุ่มอาชีพเกษตรกรรม กลุ่มอาชีพอุตสาหกรรม กลุ่มอาชีพพาณิชย์กรรมและการบริการ

กลุ่มอาชีพสร้างสรรค์ กลุ่มอาชีพเฉพาะทาง

ความเป็นมา

ประวัติการทำผ้ามัดย้อมได้เริ่มต้นขึ้นในสมัยเอเซียโบราณแผ่ขยายไปยังตอนกลางของทวีปอินเดีย ไปยังมาเลเซีย และข้ามไปยังแอฟริกา การทอผ้าที่มีมาแต่โบราณนอกจากจะขุดพบในสมัยจีนโบราณแล้ว ยังมีที่มาจากพวกคาราวานในสมัยก่อนรวมทั้งที่มาของการทำไหมก็เริ่มในยุคนี้ด้วย ในทวีปอเมริกาเริ่มการมัดย้อมจากชาวโคลัมเบียในยุคแรก เพื่อการทอวงกลม และสีเหลือง ด้วยแบบง่ายๆ ง่ายๆ เป็นที่นิยมในเม็กซิโก กัวเตมาลา เปรู เดลเวีย ปาลาโว และอาเจนตินา ในอเมริกาใต้และชาวอินเดียแดง

มัดย้อม (tie-dye) มีความหมายตรงตามตัวอักษร คือ นำผ้ามามัดด้วยวัสดุต่างๆ แล้วนำไปย้อมสี โดยใช้วิธีการกันสีด้วยวัสดุบางอย่าง เช่น ยางรัด เชือก หมุดปักผ้า ตัวหนีบกระดาษ หรือการเย็บ ซึ่งจะช่วยกันไม่ให้สีแทรกซึมลงไป การออกแบบ การกันสีขึ้นอยู่กับวัสดุที่ใช้ นอกนั้นผลการออกแบบยังขึ้นอยู่กับปริมาณสีย้อมและการแทรกซึมของสี ในผืนผ้าที่มัดด้วย การทำให้ผ้าเกิดรอยต่าง โดยใช้เทคนิคการทำลวดลายโดยการมัด การพับ การเย็บ และอุปกรณ์อื่นๆ ให้เป็นลวดลายตามที่ต้องการ

ผ้ามัดย้อม เกิดจากการนำ "คราม" สีจากพืชจากธรรมชาติ โดยภูมิปัญญาชาวบ้าน นำมาผ่าน การบิบบผ่านการคั้น ผ่านความตั้งใจ ผ่านการนวด ความชุ่มเท การเรียนรู้ ใส่ความคิด ความสร้างสรรค์ เกรงว่าภูมิปัญญากำลังจะหายไป จึงได้มีการอนุรักษ์ด้วยการทำผ้ามัดย้อม โดยใช้ครามเป็นวัสดุในการทำสีผ้า และลวดลาย หรือสีชนิดต่าง ๆ เพื่อเพิ่มความทันสมัยให้กับผลิตภัณฑ์ เนื่องจากผ้าเช็ดหน้าเป็นผลิตภัณฑ์ที่คนทั่วไปสามารถเข้าถึงได้ง่าย และต้นทุนไม่สูงมากนัก อีกทั้งจุดเด่นของผลิตภัณฑ์คือ ลวดลายผ้าที่หลากหลายซึ่งผู้ทำอาจใส่ความคิดสร้างสรรค์ของตนเองลงไปเป็นผลงาน ทำให้ได้ผลิตภัณฑ์ที่มีเอกลักษณ์เฉพาะ

หลักการของหลักสูตร

1. เป็นหลักสูตรที่เน้นการส่งเสริมการอนุรักษ์ภูมิปัญญาท้องถิ่น
2. เป็นหลักสูตรที่เน้นการจัดการศึกษาอาชีพที่สอดคล้องกับศักยภาพและความต้องการของชุมชน
3. สามารถนำความรู้ไปสร้างอาชีพเสริม หรือสร้างเป็นอาชีพหลักเพื่อเพิ่มรายได้ให้กับตนเองและ

ครอบครัว

จุดหมายของหลักสูตร

1. มีความรู้ความเข้าใจเกี่ยวกับการทำเสื้อมัดย้อม
2. มีทักษะในการคำนวณต้นทุนกำไรในการประกอบอาชีพ
3. สามารถนำความรู้ไปใช้ในชีวิตประจำวันเพื่อลดรายจ่าย/เพิ่มรายได้ตามหลักปรัชญาของเศรษฐกิจ

กลุ่มเป้าหมาย

1. ผู้ที่ไม่มีอาชีพ
2. ผู้ที่มีอาชีพและต้องการพัฒนาอาชีพ

ระยะเวลา

จำนวน 10 ชั่วโมง แบ่งเป็น

ทฤษฎี 3 ชั่วโมง

ปฏิบัติ 7 ชั่วโมง

โครงสร้างหลักสูตร

ที่	เรื่อง	จุดประสงค์การเรียนรู้	เนื้อหา	การจัดกระบวนการเรียนรู้	จำนวนชั่วโมง	
					ทฤษฎี	ปฏิบัติ
1.	ช่องทางการประกอบอาชีพ การทำเสื้อมัดย้อม	1.1 บอกความสำคัญในการประกอบอาชีพ การทำเสื้อมัดย้อมได้ 1.2 บอกความเป็นไปได้ในการประกอบอาชีพการทำเสื้อมัดย้อมได้ 1.3 บอกทิศทางพัฒนาการประกอบอาชีพการทำเสื้อมัดย้อมได้	1.1 ความสำคัญในการประกอบอาชีพ การทำเสื้อมัดย้อม 1.2 ความเป็นไปได้ในการประกอบอาชีพ 1.3 ทิศทางพัฒนาการประกอบอาชีพการทำเสื้อมัดย้อม	1.1 ศึกษาข้อมูลจากเอกสาร สื่อของจริง เพื่อนำข้อมูลมาวิเคราะห์ และใช้ในการประกอบอาชีพ ที่มีความเป็นไปได้ในชุมชน 1.2 วิเคราะห์อาชีพที่จะสามารถเลือกประกอบอาชีพได้ในชุมชน 1.3 กำหนดทิศทางพัฒนาการประกอบอาชีพ	1 ชม.	-

ที่	เรื่อง	จุดประสงค์การเรียนรู้	เนื้อหา	การจัดกระบวนการเรียนรู้	จำนวนชั่วโมง	
					ทฤษฎี	ปฏิบัติ
				โดยใช้กระบวนการคิดเป็นและมีความเป็นไปได้ตามบริบทชุมชน		
2.	ทักษะการประกอบอาชีพ การทำเสื้อมัดย้อม	2.1 บอกความเป็นมาและประโยชน์ได้ 2.2 สามารถเลือกซื้อเลือกใช้วัสดุ อุปกรณ์ได้ 2.3 บอกขั้นตอนการเตรียมอุปกรณ์การทำเสื้อมัดย้อมได้ 2.4 บอกขั้นตอนการทำเสื้อมัดย้อมได้ 2.5 บอกขั้นตอนการทำบรรจุภัณฑ์การทำเสื้อมัดย้อมได้	2.1 ความเป็นมาและประโยชน์ 2.2 ความรู้ทั่วไปเกี่ยวกับการเลือกซื้อเลือกใช้วัสดุอุปกรณ์ 2.3 ขั้นตอนการเตรียมอุปกรณ์การทำเสื้อมัดย้อม 2.4 ขั้นตอน การทำเสื้อมัดย้อม 2.5 ขั้นตอน การทำบรรจุภัณฑ์ การทำเสื้อมัดย้อม	2.1 จัดให้ผู้เรียนศึกษาเอกสารเกี่ยวกับความเป็นมาและประโยชน์ของการทำเสื้อมัดย้อม 2.2 วิทยากร อธิบายการเลือกซื้อเลือกใช้วัสดุ อุปกรณ์ 2.3 วิทยากรสาธิต ขั้นตอนการทำเสื้อมัดย้อมและฝึกให้ผู้เรียนปฏิบัติ 2.4 วิทยากรสาธิต ขั้นตอนวิธีการทำบรรจุภัณฑ์เสื้อมัดย้อม และฝึกให้ผู้เรียนปฏิบัติ	1 ชม.	6 ชม.
3.	การบริหารจัดการในการประกอบอาชีพ การทำเสื้อมัดย้อม	3.1 สามารถคำนวณต้นทุน กำไร ได้ 3.2 สามารถนำความรู้ไปใช้ในชีวิตประจำวัน เพื่อลดรายจ่าย/เพิ่มรายได้ตามหลัก	3.1 การคำนวณต้นทุน กำไร ในการประกอบอาชีพ 3.2 การนำความรู้ไปใช้ใน ชีวิตประจำวันเพื่อลด	3.1 วิทยากร อธิบายวิธีการคิดต้นทุน ในการผลิตสินค้า การกำหนดราคาขาย การส่งเสริมการขาย	1 ชม.	1 ชม.

ที่	เรื่อง	จุดประสงค์การเรียนรู้	เนื้อหา	การจัดกระบวนการเรียนรู้	จำนวนชั่วโมง	
					ทฤษฎี	ปฏิบัติ
		ปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียงได้	รายจ่าย/เพิ่มรายได้ตามหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง	สถานที่ว่าง จำหน่าย 3.2 ผู้เรียนถอดองค์ความรู้ที่ได้เพื่อนำไปปรับใช้ในชีวิตประจำวันตามหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง		

สื่อการเรียนรู้

1. สื่อเอกสารความรู้ การทำสื่อมัลติมีเดีย
2. ผู้รู้ / ภูมิปัญญา
3. วัสดุของจริงที่นำมาใช้ในการปฏิบัติ
4. การแลกเปลี่ยนเรียนรู้

การวัดและประเมินผล

1. แบบประเมินความพึงพอใจ
2. สรุปรายงานและผลดำเนินโครงการ และการฝึกปฏิบัติจริง (ชิ้นงาน)
3. การประเมินผลงานในเชิงประจักษ์/การติดตามนำความรู้ไปใช้

เกณฑ์การจบหลักสูตร

1. มีเวลาเรียน ไม่น้อยกว่า ร้อยละ 90
2. มีผลการประเมินตลอดหลักสูตรไม่น้อยกว่า ร้อยละ 90

เอกสารหลักฐานการศึกษา

1. หลักฐานการประเมินผล
2. ประกาศนียบัตรการศึกษาออกโดยศูนย์ส่งเสริมการเรียนรู้อำเภอราชสาส์น

ลงชื่อ.....ผู้จัดทำหลักสูตร

(นางสาวอังคณา บรรพระตะทิ)

ครู กศน.ตำบลดงน้อย

ลงชื่อ.....ผู้อนุมัติหลักสูตร

(นางสาวประภาวรรณ ถาวรบุญทรัพย์)

ครู รักษาการในตำแหน่ง ผู้อำนวยการ กศน.อำเภอราชสาส์น
ปฏิบัติหน้าที่ผู้อำนวยการศูนย์ส่งเสริมการเรียนรู้อำเภอราชสาส์น